

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: **BILKEI FERENC.**
Segédszerkesztő: **KETSKÉS ELEK.**

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytűzsdékben.

Franciák és oroszok.

Ha az ember külföldön jár, külföldi emberekkel érintkezik, sok dolgot megtud, a minék ismeretere egyébként nehezen jutna el. A francia papság például örömmel és epedve várja a peracet, a mikor a Vatikán és Franciaország fölbontják a kondordátumot, a mikor vége lesz a diplomáciai rafinériák ezer és ezer-féle válfajának, a mikor a bársony-sima mosoly kíséretében, keztyűs kézzel tünek az emberen nagyot. A francia katolikusok örömmel üdvözik a peracet, mikor az állam leveszi atyáskodó kezét az egyháztól, a melyet régóta ugyis csak megfojtani akar. Menjen mindegyik a maga útján és ne kelljen az egyháznak igénybe venni annak az államnak a támogatását, a mely folyton gyilkossági merényleten törí a fejét

Valamikor az emberek így gondolkotak: Az Isten a világnak ura és bírása. Rendelkezik az egyes ember s az egyes emberekből álló társadalom fölött. Az Istenfélelem öre az egyes embernek és az egész társadalomnak. Azért az állam csak a saját biztonságát növeli, mikor az Isten félelmét az emberek lelkében ápolni segíti. Ezért támogatta az állam az egyházat főlépitette templomait, fizette papjait.

Ma a hivatalos Franciaország így gondolkozik: Isten nincs csak állam. Az Isten félelme babona, a melyet ki kell irtani az emberek szívéből s helyette az istennélküli tudományt kell sorompóba állítani a lelki ismeret örétül. Telát le a vallással! Meg kell szakítani az összeköttetést az egyház férfival. Eddig sötétben építették az egyház alá az aknákat, oly pásztorokat igyekeztek a hívő nyáj nyakára erőszakolni, a kik tönkreteszik a hitben való meggyőződést. Meglepetve hallottam, hogy a pápa által most kifogásolt püspökök papnövendékei több helyen nem akarták a püspöktől felvenni az egyházi rend szentségét s idegen egyházmegyék püspökeit kérték fel, hogy őket a szent rendekben részesítse. Miért? Mert alapos okuk volt kételkedni abban, hogy az állam által kiérőszakolt püspökökben ninesenek meg azok a tulajdosságok, melylyel egy Krisztus szíve szerinti püspöknek híveli előtt világoskodni kellene. Ha az állam csak ennyire támogatja az egyházat, sokkal szerencsésebb helyzet, ha az ilyesmitől felmentődik.

A kulturharetől, az egyház üldözésétől nem kell félni. A marttyrok vére seppje a hitben gazdagok életének magva. Menél jobban üldözik az egyházat, annál erő-

sebb, annál szívósabb lesz, annál diadalmasabban dacol az ellenségek támadásaival.

— Ah! mondta egy öreg német pap — mily boldog idők voltak a kulturharc napjai! Mily erős volt akkor a hitélet! Erfurti káplán voltam akkoriban. Egy napon öreg plébánosunk így szólt hozzánk:

— Barátaim! Eddig együtt voltunk. Szerettük egymást, támogattuk egymást. Ezután másként lesz. Mától kezdve szegény ember vagyok. A kormány megfosztott minden anyagi jövedelmemtől, mert hü voltam egyházamhoz. Hogy hogyan élek meg? — nem tudom. Sirtunk mindannyian. De el nem váltunk egymástól. Mikor a hívek megtudták, hogy a kormány megfosztotta a plébánost jövedelmétől, maguk annyit hordtak össze, hogy soha a plébános és kamrája egy megtöltve nem volt. Az egyes családok meghittak bennünket magukhoz. S ennek a kölcsönös szeretetteljes étközösnek révén oly erős összetartás fejlődött ki közöttünk, a melynek párját találni nem lehet. Közömbös, lanyha katolikusokból oroszlanok lettek, a kik hitükért minden áldozatra készek lettek. Így alakult meg a centrum, így lett hatalmas, megdönthetetlen a német katolicizmus

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Csüggedés.

Minden, mi nekünk drága, szent volt,
Szabadság, eszmény, hit sárhatiporva;
Küzdeimeinknek tiszta lobogója
Megtépve, rongyosan bukott a porba;
Hívők szent áldozata nem gyül többé
A rombadöntött és oltárokon.
S ha nincs hívő: minék már az apostol?
Minék a dal a bomlott hurokon? . . .

Hervadt berekben minék a madárdal?
Bűbája többé vissza nem hordhalja
Lehullott lombjait a roskadt fának;
Tav. sz elmuladt hasztalan sírálja:
Az élet mindörökre sírba szállott,
A zokszó már föl nem támasztja azt . . .
S a meddő vágy, mely a szívemben ébred,
Uj gyötrelmet hoz, új sebet fakaszt . . .

Minék csavarni a halál nagy csöndjét,
Mely ráborult a hosszan aluvóra? . . .
Minék remélni balgalag reménytelen,
Hogy a halott megébred virradóra? . . .

Csak hinni, bizni egyre, míg le nem fut
Az égboltnak utolsó csillaga,
S körülfog minden, avól és virrasztót
A szomorú, végellen éjszaka . . .

Léhnér István.

A b o a.

Egy párisi színház forró, fülledt levegőjü karzatán többek között egy sovány házaspár is ül, amely a kishivatalnokai osztályhoz tartozik. Egészen belemerülnek a szomorujáték nemes élvezetébe. Egy pillanatra megzavarja őket egy kövér urnak a megjelenése, aki közvetlenül mellettük foglal helyet. Ujra a megrondított sötét cselekmény felé akarnak fordulni teljes figyelmükkel, de ekkor az asszony rémülten felsikolt. A férje és a szomszédai aggódva felugrának.

A férj: Mi az? (Bizalmatlan pillantásokkal méregetve a mellettük ülő vastag urat).

Az asszony: (Tragikus mozdulattal a nyakához nyúl.) Nincs meg a cicám!

A férj: (a közléstől megrémülve): Ó talán csak nem! Hiszen nem veszíthetted el; egyetlen pillanatban sem hagytalak magadra! (Három di-

vatárusleány, aki a házaspár mögött ült, erre a megjegyzésre hangos kacagásra fakadt).

Az asszony (haragos pillantást vetve a három jákedvü leányra): Ha ugyan nem lopta el valaki a boámát! (Ezenközben lehajol és a földön keresi az elveszett boát.) Hopp, megvan!

A vastag ur (élenken rázogatja a lábát, hogy kiszabadítsa prémezzett csizmáját, amelyet a boás asszony megragadott és felrángatni igyekszik): De mi lelte, asszonyom? Csak nem akarja lehuzni a csizmáját?

Az asszony (zavartan): Ah bocsánat, uram! . . . Azt hittem, hogy a boám . . . (a három divatárusleány újabb hangos derűtségre tör ki!)

A szomszédok kórusa: Csönd legyen! . . . Elég volt már!

Az asszony (összeszorítva fogait): A hölgyek bizonyosan kevesebbet nevetnének, ha elvesztettek volna valamit.

A divatárusleány (gunyosan): Gondolja nagysád?

A szomszédok kórusa: Ah, hallgassanak már! Ki velük!

Az asszony: Egészen biztosan tudom! Az egy gyönyörű boá!

A férj (büszkén): Igazai nyest!

Az asszony: Igazi róka!

Papp Károly Székesfehérvárott
Városház-tér, 5. szám alatt.
(Bejárát a Megyeház-utcáról.)
selyem-műfestő és vegyészeti ruhatisztító

Mindennemű úri-, női-, gyermek- és egyenruhák, menyasszonyi kelengyék, függönyök, végáruk, valamint ágynemű-toll tisztítását ellavallom. — Gyász esetekben a legrövidebb idő alatt kiszolgálást ígerek. 2721 156-45

Mai lapunk 6 oldal.

00000455

Ezért nem féltjük mi a francia katólikusokat sem, ha a Combes ur dühében az összes meglevő hajszálait kitépi is.

Franciaország testvéri jóbarátja, Oroszország borzadva áll egy összevissza tépett hulla előtt, Plehve miniszternek tetemei előtt. Az erőnek és erőszaknak embere volt s most tehetetlenül, összeroncólva fekszik a bosszu áldozataként, melynek oltára előtt eddig ő ontotta ki a legtöbb vért.

Távol, a sziléziai pusztaságokon túl patakokban ömlik az orosz vér, pirosra festi a háborgó tenger hullámain. Vereség vereséget követ, s az elbizakodott orosz zsarnokság reményeinek romján, a kétségbeesés szomorú romjain végzetének keserűségén tépelődik.

Vajjon nem kellene-e előbb a magabizalls komoly gondolataihoz visszatérnie. Számot vetni önmagával, vajjon Isten szerint helyes volt-e az orosz önkényuralom eljárása. Megadta-e Istennek azt, a mi Istené s nem élt-e vissza a hatalommal, melyet az Úr a népeknek igazságban és szeretetben való kormányzására kezébe adott? Nem lett-e a hatalomból zsarnoki önkény? a szeretetből türelmetlenség? az erő tudatából a telhetetlenség kielégíthetetlen vágya?

Franciaország önmagát kergeli forradalomba, mert nem akar Isten ismerni maga fölött. Oroszország Isten kelyett is uralkodni vágyik. A bosszú bús anyala pedig szomorú tekintettel osztja az igazságot.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hírek.** Szenczy Győző, a ciszt. Rend szent-gothárdi társházának perjele tegnapi délelőtt végleg elhagyta városunkat s új hivatalának elfoglalására Szent-Gothardra utazott. —

A férj (a karjával mutogatva) Ekkora!
 Az asszony: Legalább is kétszer akkora.
 Az egyik divatárslány (gunyosan): Hiszen akkor már nem is boa, hanem valóságos tenger-alatti kábel.
 Az asszony (dühösen): Na hát, egy szóval, gyönyörű boa! (Oldalpillantásokkal): Ezt különben nagyon jól tudja, aki ellopja!
 Első divatárslány: Haha, épen most lopták el tőle!
 A másik két divatárslány (inkább a darabra akarnak figyelni): Ugyan, de hiszen az nekünk egészen mindegy... Hallgassatok már!
 A szoszédok kórusa: Csönd legyen! Nemuljanak már el!
 Az asszony (mindjobban nekibátorodva; a férjhez): Igen, igen, mindig vannak olyanok, akik nagy hangon beszélnek, pedig jobban tené, ha hallgatnának!
 Első divatárslány (félhadosan): Különösen, ha a színházban vannak! Hiszen egyetlen szót sem hallani a szinpadról!
 Harmadik divatárslány (magánkivül): Én máshova ülök! Én az előadást akarom hallani! (Feláll).
 Az asszony (ép oly gyorsan felállva):

Zalai Mihály főgimnáziumi igazgató néhány heti üdülés után tegnap városunkba érkezett s véglegesen átvette új igazgatói állásának vezetését. — *Bilkei* Ferenc lapunk felelős szerkesztője 10 napi külföldi tartózkodásából tegnap visszaérkezett s átvette a lap felelős szerkesztő teendőit.

— **Kitüntetés.** Bencze László I. éves teológust, ki összes gimnáziumi osztályait jelesen végezte és jeles érettségi vizsgálatot tett, a pécsi egyházmegyei hatóság a Pármaneumba küldötte ki a bécsi csász. és királyi tudományegyetemen való magasabb kiképzését végett. (Gratulálunk!)

— **A katonaság köréből.** Aug. 5-ikén — a mint Japunkat értesítik — utóállítás lesz, színhelye a városház nagyterme leend s 9 órakor fog kezdődni.

Ugyancsak a jövő hóban, 21. és 22-én 1000 honvéd érkezik tisztikarával egyetemben városunkba. Egy részüket a belvárosi lakanyában, a másikat a Sörházban, illetőleg a Csillag vendéglőben és a Langmár-féle majorban fogják elhelyezni. Aug. 24-én pedig 150 huszár ugyanannyi lóval érkezik városunkba, a kiket a Vásártérn fognak elszállásolni.

— **Kinevezés.** A földmívelésügyi m. kir. miniszter dr. Say Móricot a bpesti orsz. kémia intézet és vegykísérleti állomáshoz ideigl. kir. segédvegyésszé nevezte ki.

— **Birtokváltások.** Ismét szomorú hírekkel állunk olvasóink előtt. A szomorú átalakulások, melyek az ősi birtok körül megindultak, újabb példákkal gazdagodnak. Az anyai vérel és könynyel éztaott szent föld, az ősi magyar hantok új földesurak kezeire jutnak.

Fischer Izidor budapesti lakos a napokban megvette idős *Tamásy* József felcsuthi földbirtokos 900 holdas szép birtokát.

A szabadbattyáni ősi birtok, mely egykor a Bathyanyiakat vallotta urának s legutóbb örökösödés útján báró Dumont Alfréd birtoka volt, tegnap Blau Izidor budapesti tőzsdé-ügynök tulajdonába ment át 1 millió 800 ezer koronáért. Ebben a szerencsétlen eseményben csak egyetlen szerencse van s ez az, hogy a község, valamint a birtok cselédsége megszabadul az eddigi bérlőtől: Schwarz Lázártól, a kinek 12 évi szomorú szereplését annyi köny és átok jelezte.

— **Disztribúció.** A mezőföldi ev. ref. egyházmegye feje: Antal Gábor püspök Világoson nyaral. Az egyházmegye elnöksége a püspök tiszteletére kedden disztribúciót rendezett Aligán, amelyen mintegy 120-an vettek részt.

— **A német katolikus naggyűléséről** megjelent már a részletes programja is. Vasárnap, augusztus 21-én délután lesz a katolikus munkás, legény és iparos egyesületek tüntető díszfelvonulása és utána, a díszgyűlések: Este 8 órakor ismerkedési estély. Hétfőn, augusztus 22-én lesz az első zárt ülés, délután szakosztályok ülései a római kérdéssről, a missziokról, az egyesületi életéről, szociális kérdésekről, a karitásról, a tudomány, a sajtó és művészetéről. Délután öt órakor első nyilvános naggyűlés. Kedden. A második zárt ülés. Szakosztályok tanácskozása. Este nyilvános naggyűlés a Festsalleban, Szerdán lesz a harmadik zárt ülés és délután a harmadik nyilvános naggyűlés. Este kerti ünnepély a Burschenschaftok részvételével. Csütörtökön negyedik zárt ülés, délelőtt tíz órakor záró gyűlés, délelőtt bucsubanket s délután közös kirándulás a Wallhallához. A tagsági jegy 7 Márka 50 Pfennig. Számozott üllőhelyre szóló jegyek külön 4 Márkában kerülnek. A tagsági jegyekért cészerű Pamelek Henrik kereskedőnek írni Regensburgba, aki azokat postafordultával megküldi, de a kirándulás rendezősége is igen szívesen vállalkozik erre. A külön ez alkalommal megjelenő „Festblattra” egy Márkával lehet abonálni, már eddig is hatezernél több tag jelentkezett. A külön ez alkalomra készülő „Festsalle” már javában épül. 3000 négyzetméter területen fekszik s nyolcezer üllőhelye van számítva. A 30 méter széles főha jót 12 oszlop tartja. A terem magassága 15 méter és vízhatlan ponyvával van befedve. A szónoktól minden irányban 40 méter a hely. Ebből némiképpen következtetni lehet adiszzhelységőriási méreteire. Az egész alkotás szállítható s a következő évben ugyanebből az anyagból építik fel a gyűléstermet. A tömeges jelentkezésekből, a német katolikus sajtó nyilatkozataiból és a rendezőségek hozzánk intézett sorából azt következtetjük, hogy a regensburgi gyűlés egy lépéssel sem fog elmaradni az eddigi német katolikus naggyűlésektől. A magyar kiránduló társaság igen szép számmal lesz képviselve. A jelentkezők között két képviselő, két kánonok, egy árvaszéki üllnök, több theologiai tanár és plébános, hitoktató, szerkesztő és egy munkás is van. Jelentkezni még mindig lehet Ernzt Sándor dr. országgy. képviselőnél. A naggyűlés programja, a szónokok névsora még nem jelent meg. Míhelyt kérhez kapjuk, az „Alkotmány” hasábjaim is közhírré tesszük.

— **Helyettes iparhatósági bizt.** Augusztus és szeptember hónapokban az iparh. biztosi teendőket dr. Csöppentzky Mihály ügyvéd teljesíti.

Vagyis ki akar menekülni a hinárból! Csakhogy ezt nem éri meg!
 A szoszédok kórusa: Csend! Nyugalom! Ki velük!
 Harmadik divatárslány (magánkivül): De hát mit akar maga?
 A férj (erélyesen belekapaszkodva a leány ruhájába): El ne mozduljon, innen! Maga lopta el a boát! Azt a drága boát! Vagy ötszáz frankot ér az a boa...
 Az asszony (sziszegve): Ötszáz frank? Nem gondolod, hogy legalább is ezer frank?
 Első divatárslány (bosszankodva): Ha csakugyan olyan drága az a boa, akkor tudniok kellene az árát is!
 A férj: Ó, ajándékka kaptam!
 Az asszony (könynyektől fojtott hangon): Az édesanyámtól kaptam ajándékba! És az édesanyám ajándékát egyáltalában nem lehet megbecsülni!
 A szoszédok kórusa: Leülni! Leülni! Rendőr! Nem hiába fizetem én be a harminc sous-mat.
 Harmadik divatárslány (dühöngve): Na, talán bizony felfaltam a maga boáját! Menjünk a rendőr-biztos urhoz, hogy vége legyen már ennek a dolognak.

Az asszony (egyre jobban meggyőződve arról, hogy megtalálta az igazi bűnöst): Igen, jól van, menjünk a rendőrbiztos urhoz! Majd az beküld a fogházba! A bíróság elé viszlek! Kényszermunkára ítélek!
 Első divatárslány: Miért nem mindjárt guillotinára!
 A férj (felesége példájától elragadtatva): Tolvaj! Tolvaj! Tolvaj! Kis tolvaj!
 Második divatárslány: Ej! Mit! van olyan becületes mint a maga felesége!
 Az asszony (a düh tetőpontján): Megsértett! Meggyalázott! Nesze hitvány féreg! (Jobbról balról-balról megpofozza azt a szerencsétlen divatárslányt).
 A szoszédok kórusa: Szétválasztani! Csönd legyen! Csak semmi vér! Tépjétek le a hamis copját! Ah, ez mégis csak borzasztó! Hol is van az a rendőrség?
 Ebben a pillanatban megjelenik végre a látóhatáron a rendőrbiztos és felszólítja az egész társaságot, hogy menjen ki vele a csarnokba s mondják el neki az egész ügyet.
 A panaszos házaspár és a divatárslányok csoportja viharosan kivonul. Az egyre élelnekbb tárgyalást künn folytatják a csarnokban; de azért be lehet hallani egyet-mást.

Szlanyinka Ferenc
 férjiszabó
 Székesfehérvárott, Szent-Imre-utca 1. szám.

Ajánlom dűsan felszerelt raktáromat a legfinomabb tavaszi és nyári angol és hazai szövetekből. Vállalkozom mindennemű úri-, egyen- és papi-ruhák legutányosabb ár melletti, korrekt és gyors elkészítésére. — Vidékre próba nélkül.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál, egymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatlik.**
Emeli az étvágyat és a testsúlyt, előlajolja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellems szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 koronáért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantl ceggel legyen ellátva:
F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájcz.) 52-4

2795

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Krotvsky Imre ocskai kir. járásbírósi aljegyzőt a székesfehérvári kir. törvényszékhez, — Stephán Kálmán székesfehérvári ívszéki és Horváth Dénes dunaföldvári bírósi irnokokat pedig kölcsönösen áthelyezte.

— **A móri tüzoltóság.** A vértésaljai Vértesy János halálával megürült parancsnoki állásra a móri tüzoltóság Orbán Ede póstamesterrel választotta meg. A volt tisztviselőket és választmányi tagokat újból megválasztották, s eszerint elnök lett: Kovách Sándor; parancsnok: Orbán Ede; alparancsnok: Kristovits Márton; titkárságédeszt: Uicz Nándor; pénztárnok: Korb Mihály; szakaszparancsnok: Schmidt János; szertárnokok: Leimetzter József és Kocsis János; orvos: dr. Blau Lipót; ügyész: dr. Heumann József; építész: Haasz Ferenc; szivattyúparancsnokok: Metzger Ferenc és Gruber Ferenc; mászóparancsnokok: Dipolt Alajos és Farád István. Választmányi tagok: vértésaljai Vértesy György kir. tanácsos, Kórmény Sándor, Wenczel József, Buder József, Schindele Antal, Steiner Márton, Frey János, Ábele József, id. Reich Alajos, Frey György, Rimele Sándor, Schmidt Márton és Pisch József.

— **Lelkészválasztás.** A Tatay Imre halálával megürült helybeli ev. ref. lelkesi állás betöltése — úgy látszik — napról-napra világosabb körvonalakban tűnik elő. A jelöltek közül *Miklós Géza* falubattyányi lelkes neve jut mindinkább előtérbe. A hívek túlnyomó többsége már eddig is névalálás útján mellette nyilatkozott s legvalószínűbbnek látszik, hogy a választás a lehető legcsendesebb, azaz egyhangú leend.

— **Nem kell keresztlevel.** A belügyminiszter legújabb rendelete szerint az *iskolai beiratások* alkalmával a születési bizonyítványok szűkségtelenekké válnak, amennyiben ezek helyett az anyakönyvi hivatal által díjtalanul és bélyeg nélkül kiállított *egyszerű tanúsítványok* használhatók.

A férj hangja: Nagyon drága boa, uram! Első divatrusleány: Haha!

Az asszony: Ezeröttszáz frank! Az anyám majd ki keresi a szalmát!

A harmadik divatrusleány: De esküszöm, hogy egyetlen szőrszálát sem láttam ennek az átkozott boának!

A rendőrbiztos: Legalább egyetlen tanut kellene szerezniök.

A férj: Egy kövér ur ült a feleségem mellett. Neki látnia kellett... Majd megmutatom önnek ezt az urat... (A rendőrbiztos követi a férjet a bejárathoz.)

A rendőrbiztos: Uram, kérem... Igen, ön... Kérem egy pillanatra!

A vastag ur (a legcsekélyebb öröm nélkül feláll): Hát csakugyan nem nézheti végig a ember nyugodtan a darabot? (Hirtelen észrevesz egy vékony, elnyűtt holmit, amelyen ült; nem nagyobb egy sikióki gyöcskánál.) Na, min ültem én itten?

A rendőrbiztos (megkönnyebülten): Ah, adja csak ide az a holmit! Ne is zavartassa tovább magát, uram! (Kimegy megint a csarnokba és a divatrusleányok diadalmas kacagása közepette odatartja az asszony orra alá azt a nyomoruságos boát.) Talán ez az ezeröttszáz frankos boa?

— **Fenyő-Fink és a Friss Újság.** Bizonyára büszkék egymásra: az emberi borbe bujt vadállat Fenyő Sándor és a Friss Újság, Ujhírek stb. Mert hát büszkék is lehetnek. Okuk van rá és joguk van hozzá. Amint ugyanis a legutóbbi napok eseményeiből kitűnt: Fink ur csaknem negyven vidéki és több fővárosi krajcaros újságot állított elő. Az egyiket hívták „Szepesi Híradó“-nak, a másikat „Szólnoki Friss Újság“-nak, „Kuruc Újság“-nak, „Függetlenség“-nek, egyik helyi újságot a másikat városban függetlenségéig. Szóval: zseniális szélhámos. Alakított egy részvénytársaságot, akiknek tagjait a vádlatok padjáról szedte össze. Egynehány krajcaros újságnak Székely Viktor volt a tulajdonosa, ezt iszonyuan becsapta. s valamennyi krajcaros újság az ő kezébe került, sőt még ma is az ő parancsa szerint igazodik. Megcsömörlik az ember lelke, mikor azokat a büntényeket olvassa, amelyeket ez a vadállat elkövetett, s amiket krajcaros újságjai révén a népbe belecspegetett. De utolérte az Isten keze, most már bünhődnie kell! Elég soká tartottak felszinen azok a bizonyos elemek, akiket megnevezni felesleges!

— **Eltűnt.** Meizel Tivadar helybeli ívszéki irnok még 23-án eltávozott hazáról, azóta nem került elő. Nem lehetetlen, hogy öngyilkos lett, mert félt fegyelmi ügyének végétől.

— **A Polgári Dalkör** holnap (a Csontos Mátyás, volt Trencsó-léle vendégő kerkhelyiségében) nagyszabású Annabált rendez. A mulatság érdekes műsorát már közöltük, most csak ismerteteln felhívjuk a közönség figyelmét reá. Mint értesültünk, több mint 200 értekes tárgyat sorolnak ki, amelyek között egy felszerelt élő papíra s egy tulaora is szerepel.

— **Adóskok furfangja.** István Antal szentlászói lakosnak nagyon körmere égett már az adósságának kifizetése. Gondolt egyet. A csendőrségre küldte feleségét azzal a panaszszal, hogy az uton egy vándorló kirabolta. A csendőrok azonban nyomara jöttek a turpisságnak, és most emiatt is bajba kerül az *élelmes* házaspár.

Az asszony (egészen elhűltve)... Hm... igen... ez az... igen, uram!

A férj (egészen leverten). Nagyon örülünk, hogy elkerült megint. (Nagylelkűen): Visszavonjuk panaszunkat!

A divatrusleányok (a helyzet magaslatán): Pardon! Csakhogy minik meg benyujtjuk a panasz. Engem tolvajnak mondták!... Engem pedig megpofoztak!... Van rá tanunk!

A reudőrbiztos (a házaspárhoz, amely nagyon nyugtalan lett): Hát édes Istenem! Bizony egy kicsit messzire mentek! Most már kövessenek engem a rendőrségre. A dolog a büntető-bíóság elé kerül!

Az asszony (elszörnyedve): A büntető-bíóság elé!

A rendőrbiztos (megnyugtatta): Ej, semmi-ség, két-háromnapos fogság, négy-öt-száz frank bírság és ugyanannyi kártérítés! Legföljebb ennyi lesz az egész.

A férj (üvöltve): Na, ez kedves volna! Az asszony (szepegeve): Ó biztos ur, három-napi fogság és ezer frank bírság és kártérítés! Csak nem kívánja ezt tőlünk? (Sirva): Egy nyomoruságos boa miatt, amely négy frank kilencvenbe került végeladáson!...

Leon Xanrof.

— **Értekes határozat a sztrájkok ügyében.** Az utóbbi időben különös kinövésé jelentkezett a sztrájk-mozgalmaknak, amennyiben átszaptak ezek a kisipari műhelyekbe is és valóságos komikum volt nézni, hogy például az 5-6 segéddel dolgozó asztalos- vagy cipész műhelyekben is kitört a sztrájk, maga után vonva egy csomó hatósági tárgyalást. Különös elfajulása e szokásnak a szegedi iparfelügyelői és illetőleg kamarai kerületben volt tapasztalható és nem ritkán súlyos kárát vallották és szokásnak a kisiparosok, akiket a munkások azzal is megkárosítottak, hogy tőlük a darabszámban elváltak munkára előleget vettek föl, de azért a munkát nem fejezték be. Hiába volt ez ellen az ipartörvény 93 §-ának az a rendelkezése, hogy a segéd, aki darabszámba fizetetik, még szabályszerű fölmondás esetén sem léphet ki a munkából, míg az átvett munkát be nem fejezte és a munka bérére kapott előleget le nem dolgozta, vagy meg nem térítette, mert addig az volt a felfogás, hogy sztrájk esetén nem lehet a törvény 159 §-át alkalmazni, mely kimondja, hogy „azon segédet vagy gyári munkást, ki munkájából jogtalanul kilép, az iparhatóság visszahozhatja, kötelessége teljesítésére szoríthatja, sőt ezenfelül még 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetheti”. Ez a felfogás a munkaadók méltányos érdekének megóvása mellett megszünt most a kereskedelemügyi miniszter 22038-1904 sz. határozatával, mely Ákos Arnold szegedi kir. iparfelügyelő kérdésére kimondja, hogy a sztrájk esete sem menti föl a munkásokat szerződéses kötelességük teljesítésétől, tehát a darabszámba dolgozó és illetőleg bíró munkásokra alkalmazható a 159 §. sztrájk esetén is, továbbá pedig kimondja, hogy a tanoncok nem vehetnek részt a sztrájkokban.

— **Névmagyarosítás.** Kiskoru Auer Lajos székesfehérvári főgimnáziumi tanuló vezetéknevének „Német“-re való változtatását a belügyminiszter megengedte.

— **Anna-bál.** Alváry Ferenc táncitanító növendékei 1904. évi augusztus hó 7-én, Szűts István kerkhelyiségében, (Zöldfa-utca 14. sz.) világposta és confetti-csataival egybekötött Anna-bált rendeznek. Belépti-díj: Személyjegy 60 fill. Csáládjegy 1 kor. Kezdeté este 8 órákor. Kedvezőtlen idő esetén a mulatságot a teremben tartják meg.

— **Eladó borkészletek bejelentése.** A szegedi borvásárra vonatkozólag az utóbbi napokban is tömegesen kértek bejelentési ívet, s így természetesen a borvásáron való részvétel kiterjedt fog lenni. Erre való tekintettel a „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületé“-nek igazgatósága (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) jónak látta a bejelentés határidejét augusztus 7-ig meghosszabbítani. Felkérjük tehát mindazon szőlőbirtokosokat, kiknek eladó borkészletük van, hogy már csak azért is, hogy a „M. Sz. O. E.“-nek ezen nagyfontosságú kedvezményezése sikerrel járjon, hogy a borvásáron tömegesen vegyenek részt. Akik a borvásáron résztvenni óhajtanak, legyenek szívesek borbejelentésüket a fenti határidőig eszközölni, mivel azon túl való jelentkezést el nem fogadhatunk.

— **Kánitz.** Pár évvel ezelőt Kánitz ur városunk érdemes kereskedője volt, s így bennünket is érdekel, hogy őt a napokban Szlavoniában, ahol a Budapesten sikkeszött nagybő menyiségű pénzzel újra üzletet akart nyitni, elfogták.

Tollkönyű nemez kalapok. Tennis cipők, ingek, övek, mellények. Batiszt, nyers selyem, gyapju turista ingek, rövid batiszt lábra való. Szegezett vászoncipők párja 60 krajcár. Varott talpu egész finom könnyű vászoncipők párja 1 forint.

Szalma-kalapok, női blous ujdonságok mélyen leszállított árban. Nagy választék sapkák, tricok és szejatekrekben - csakis

Knazovitzky Belanal

*** Székesfehérvár. ***

2727 104-32

Adakozások az öreghegyi tűzkárosultak avára. F. hó 13-án reggel 8 óraker a nyolc családtagból álló Remsey család tulajdonát képező öreghegyi szőlő-hajlék, a benne lévő tehén, gabona és ruhaneművel teljesen leégett. A szerencsétlen család felségélyezésére Tremkó József hegybíró gyűjtést indított, amelynek eredményét alább közöljük. Tremkó József hegybíró gyűjtőivén: Székesfehérvári Takarékpénztár 10 k, Keressey Gyula 2 k, Sommer Mór 1 k, Fejérmegyei Takarékpénztár 10 k, Hübner Károly 1 k, N. N. 50 f, Kereskedelmi-Bank 3 k, Mihályi József 3 k, Székesfehérvári Káptalan 15 k, Kristóf Károly 2 k, K. Horváth István 10 k, Grotz Kálmán 1 k, Felmayer István és Fiai 10 k, Bernát Pál 1 k, N. N. 1 k, Berghammer József 60 f, Szigli János 2 k, Lidoit György 1 k, Matusek István 2 k, Saly Antal 1 k, Závodnik Sándor 1 k, Seitz Pál 20 f, P. T. H. 3 k, Almásy János 3 k, Obermayer Imre 1 k, Horváth Mihály 1 k, Márkus Miksa 1 k, Antal Antal 1 k, Kovács Ferenc 50 f, Héjji József 1 k, Trummer Sándor 2 k, Belák Ignác 2 k, Laufenauer Ferenc 1 k, Kovács Sándor A. 2 k, Sövegjártó János 1 k, Schnetzer Nándor 2 k, N. N. 60 f, N. N. 40 f, Szabó Bakos András 2 k, Marschall Máttyás 2 k, Fekete Antal 1 k, Hintelang Borbála 1 k, Máté Ferenc 1 k, Schreindorfer Ferenc 1 k, dr. Szabady Józsefné 3 k, Heischer Mór 1 k, öz. Véghné 20 f, Magyar Király Szálloda szakácsnéja 2 k, — kizárólag 1 k, Peller István 40 f, id. Szabó András 1 k, Fekete Géza 1 k, Novák H. 1 k, N. N. 50 f, N. N. 40 f, K. K. 2 k, Grünsek János 1 k, Kneizits Imre 1 k, Kostyálkai Ferenc 1 k, Riszler János 1 k, 20 f, Jungblut Antal 1 k, Fekete András 1 k, Köszegi András 1 k, Jankovits István 1 k, Köszegi György 2 k, Fister András 1 k, ifj. Köszegi György 1 k, Hendrik János 1 k, Kocsis József 1 k, Kronhofer István 1 k, Vinicay Ferenc 1 k, Jámbor István 1 k, Vinicay Pál 40 f, Huszár István 1 k, Kiss Kozma János 20 f, Vendég József 50 f, Kiss István 20 f, Arany Ferenc 20 f, Pintér József 20 f, Wäger István 20 f, Muskovits József 20 f, Berregi József 2 k, Német János 1 k, Kulifai József 1 k, Német Mihály 1 k, Tóth Ferenc 60 f, Tóth Imre 40 f, Török Pál 60 f, öz. Máté Ferencné 2 k, Nyáry György 30 f, Peidl József 4 k, Stolcenberger József 2 k, dr. Takáts 50 f, dr. Borichert J. 50 f, Rosenberg Sándor 1 k, Tremkó József 2 k, Turiák P. 1 k.

Öz. Schnetzer Nándorné urnő gyűjtőivén: Jótékony Növegyet 20 k, Hübner Károlyné 1 k, Szammer Pálné 2 k, Brünner Jánosné 1 k, dr. Eisenbarth Károlyné 2 k, N. N. 1 k, Karl 2 k, N. N. 20 f, Havranek Józsefné 2 k, K. I. 1 k, Felmayer Istvánné 50 k, Székfi 1 k, Pfinn Istvánné 1 k, öz. Eitz Jánosné 1 k, Heckenast Kálmánné 1 k, Szammer Imréné 1 k, Felmayer Károlyné 5 k, Hollner Imre 1 k, id. Eisenbarth Agoston 2 k, öz. Flits Miklósné 2 k, Kaltneckerné 2 k, Turi Antal 1 k, dr. Löwy Károlyné 3 k, öz. Hahn Jakabné 5 k, Vaimár 2 k, Tóth Istvánné 1 k, Lőke József 40 f, Horváth Józsefné 2 k, Udvardy Jánosné 2 k, Udvardy Szalome 1 k, Csesznek Jánosné 1 k.

Previtz Jenő gyűjtőivén: N. N. 20 f, N. N. 20 f, Cernert 20 f, Füzy 40 f, Veihinger Sándor 60 f, N. N. 60 f, N. N. 20 f, N. N. 40 f, ifj. Tomann József 80 f, N. N. 40 f, N. N. 10 f, N. N. 40 f, Schmiadt István 1 k, N. N. 50 f, N. N. 20 f, Schlamadinger Gyula 1 k, N. N. 20 f, N. N. 40 f, N. N. 40 f, N. N. 40 f, N. N. 40 f, Névtelen 40 f, Kiss Kálmán 40 f, N. N. 20 f, Cs. 20 f, N. N. 20 f, N. N. 10 f, N. N. 20 f, N. N. 40 f, N. N. 20 f, N. N. 40 f, Neiveid 30 f, Kolda 1 k, Kuntler József 50 f, Rostásy 40 f, N. N. 60 f, Nagy Ignác mosodás 1 k, N. N. 20 f, N. N. 20 f, N. N. 20 f, Lerf Ferenc 60 f, Gánti Lajos 1 k, N. N. 50 f.

Richter József gyűjtőivén: Richter József 2 k, Stern Séla 40 f, Boross Sándor 1 k, Szabady

László 20 f, Silberberg Samu 2 k, Csernai Vilmos 80 f, Szigli József 2 k, Tehel József 40 f, N. N. 40 f, N. N. 50 f, Olivashatalan név 1 k, Kniesz K. Lajos 40 f, Kolmann József 50 f, Stéger Péter 2 k, Veier György 2 k, Sapkás Károly 1 korona.

Vagyis a fentiek által összesen adott 269 k, 10 f, a károsult családunk átadtam. Ez uton is köszönetet mondok, a család nevében Tremkó Ferenc hegybíró.

Házi szarka. Sok keserű órát szerez a háziasszonyoknak a cselédkérdés. Hiába, nehéz jó cselédet kapni. Minduntalan igazat kell háziasszonyainknak adnunk, mert szentalanszor jut tudomásunkra, hogy egy-egy cselédeleány elzülött. Szabó Rozi még csak 12 éves, de a lejtőn már megindult. Vendég Mihálynéval szolgált; de asszonya elzavarta, mert lopáson érte. A leány napokig kóborolt éltlen-szomjban; nem mert hazamenni. Talán ez a lecke jobb utra téríti.

Levegő, tiszta levegő. Ez minden hurutos betegben szorvódnék a jelszava. És tény az, hogy légkurák, ha megfelelő helyeken, szákszerűen, használatnak, kedvező hatással vannak. Ama sok ezer embernek azonban, a kiket foglalkozásuk avagy más tényezők abban gátolnak, hogy erdős, hegyes vidéket vagy tengeri furdót választassanak hosszabb tartózkodásra, a „Sirolin” valóságos áldás. Ezen szyrup, bármely foglalkozás megszakítása nélkül, lehetővé teszi a még oly súlyosan megtámadott légzőszervek hathatós kezelését. Már rövid használat után — naponta 3-4 teáskanállal — szűnik a köhögés, kevesedik a köpet, könnyebbül a légzés, javul az étvágy és a test sulyának emelkedése észlelhető. De még azok is, a kik vagyoni viszonyaiknál fogva képesek légkurát használni avagy sanatóriumot felkeresni, a „Sirolin” állandó kísérőjük legyen, mivel ez a légkurát és sanatóriumit kezelést minden tekintetben elősegíti és megkönnyíti. „Sirolin” jóízű és gyenge gyomor is könnyen felveszi.

Tűz. Rettenetes veszedelem fenyegette tegnap Csór községet. Kemény szél közben tűz ütött ki s alig néhány perc alatt lángba borult a község pajtája s körülötte 5-6 szalmakazal. A község lakossága vállvetett erővel fektet neki a vagyonukat fenyegető szörnyű elemnek s csak óriási munka után voltak képesek a veszedelem tovaerjedését, mely főleg a község házákat fenyegette, megakadályozni. A községi pajta legéese 600 korona kárt okozott, a mely azonban biztosítás folytán megtérül. A többi kár azonban — sajnos — egész súlyával valósodik a szerencsétlen kárvallottakra.

A munkakereső. Tegnap reggel Vukovits János molhai molnárhoz egy 19 éves ifju állított be meglehetősen kopott ruhában. Molnárségének vallotta magát. Állítólag munkát keresett. De úgy látszik, nem munkára vágyott, mert mikor el-távozott, elvitte magával az ott alkalmazásban levő Klosszán Ferenc utazó-böröndjét. Távozása után egy óra mulva tűnt fel Klosszának, hogy nincs a böröndje. Hosszas keresés után megtalálta a kertben — csakhogy üresen. A „kedves kollega” ezen csunya tettét még tegnap elpanaszolta a székesfehérvári főszolgabíróaságon, ahol jegyzőkönyvet vettek fel róla, s áttették az ügyet a rendőrséghez. A tolvajt Gyuricza Sándornak hívják, dunaszekcsi illetőségű.

Dr. Kovács János ügyvéd irodáját a Kossuth-utcai 18-ik sz. ház emeletére helyezte át.

Tanuló kerestetik. Sövegjártó János rövidáru és fehérnemű kereskedésébe egy tanuló felvétetik.

Iskolai értesítők.

Elemi és gazdasági ismételő iskolák.
A terjedelmes értesítő, melynek élén az igazgató tollából Göbel János Györgyről szép élet és jellemrajzot olvasunk, Szirbek József igazgató szerkesztette, aki a bevezetésben jogosan panaszkodik elemi iskoláink túlzásfoltisága ellen, melyen új tantervek beállításával illetőleg új épületek emeléseivel lehetőleg gyorsan segíteni kell.

Az elmúlt év a gyászok szomorú esztendeje volt. A halál ugyanis nem kevesebb mint hat derék tanítót ragadott ki az élők sorából. Göbel János Györgyöt egymásután követték: Knöbel Elemér, Eördög Mihály, Takács Ferenc, Verger Tamás és Mészáros Gyula. Kegyeletes emlékknek külön cikkben áldoz az értesítő.

Az öv- és tankötelesek száma az előző évhez képest 248-cal növekedett. Az összeírt tankötelesek közül egyáltalán nem irratkozott be 119. Az oktatási eredmény a *mindennapi iskolában jó, az ismételő iskolában gyenge.* A mindennapi iskola jó eredménye a tanítótestület buzgalmat dicséri, amely a kevésbbé rendes iskolatogatás mellett is kedvező eredményt mutatott fel. Az ismételő iskola eredménytelensége sem a tanítók hibája folytán állott elő, hanem a tanulók rendetlen iskolatogatásán, a *szülők közömbösségén s a rendőrség nemtörődömségén* mult. Az ismételő tanulók mindig rendetlenül jártak iskolába, de oly hanyagok, mint a lefolyt tanévben, még soha sem voltak. Akárhányszor megtörtént, hogy az egyes osztályokba beírt 30-40 tanuló közül *csak 4-5 jelent meg az előadásra, sőt az is előfordult, hogy csak a tanító maga volt jelen az iskolában.* Hogy ily körülmények között eredményt elérni képtelenség, az természetes. Hogy az ism. isk. tanulók mégis tudnak valamit, a mindennapi iskolának s annak köszönhetik hogy az ott tanultakat nem felejtették el egészen.

A valláserkölcsei nevelésre elemi iskoláink tanítói mindig nagy gondot fordítottak. Ez irányban az eredményt most még csak emelte Városv Gyula megyés püspöknek a templmatogatást s mischallgatást szabályozó rendelete.

Az iskolák tanulóit az idén is tetemes segélyben részesítették. A város törvényhatósági bizottsága a szegény tanulók könyvére 1331 kor. 52 fillért, a szegény iskolás leányok kézimunkanyagára 260 koronát szavazott meg. A városi községi iskolások 1200 tanulóit részesített tandíjmentességben. A városi jótékony növegyet 46, az ev. ref növegyet 41, a zsidó királyregylet 12, az iparosok asztaltársasága 4, a Kossuth-asztaltársaság 2, és a Névtelen asztaltársaság 4 tanulóit ruházott fel. A Mantz János és neje, szül. Spiez Anna-féle alapítványból 30 tanuló kapott téli ruházatot. Öz. Wetzel Jánosné urnő az idén ismét 3 kabátra való szövetet ajándékozott, amely az ezredéves iskolánál három szegény leánykának adatott ki. — Alapítványokban 1101 kor. 18 fill. osztottak ki a tanulók között. Adományok összege 222 kor. 80 fill.

A 8 faiskolában, melyekre még most nincs kellő gond fordítva, 2156 vad és 287 nemesített fa van. — A sásfónó tanfolyamot, melynek Övári V. Dániel a bugzó vezetője, 54 tanuló látogatta, akik 157 drb. kosarat készítettek 114 kor. értékben. — A méhészetben Vida Dezső, Pansch Ráfael és Solyom Lajos vezetőtanítók 23 tanulókat oktattak, akik közül 4 méhészeti bizonyítványt is kapott. — Az iskolai takarékpénztárak az idén végleg megszűntek, mert a tanulók pénzüket inkább a postatakarékpenztárba viszik, ahol kamatot is kapnak.

A szertári beszerzéseknél nem találtunk összegező kimutatást. — Az ifjusági könyvtárak gyarapítására 500 k. 90 f. fordítottak. Ezen beszerzettek 212 munkát 232 kötetben egy, hogy a könyvtárak állása most 5511 munka 5975 kötetben. A beszerzett könyvek címszerűen lajstromát nem találjuk. — Női kézimunkát 1047 tanuló tanult; a készített munkák értéke 2862 korona.

A tanító testület, melyben a halálozások s nyugdíjaztatások nagy változásokat idéztek elő, 49 tagból áll. A kath. hitoktatók száma 8. Az elemi iskolák száma összesen 10. Ezek

Gerenday Gyula

vázson, fehérnemű, rőfös és rövid-áru üzlete
Székesfehérvár, Nádor-utca.

Tenis reket, Ajánlja hazai győrményű vázson, asztal-nemű, valódi rumburgi és aszleziai kézi szőtt vázson és ágyhuzatokra szolgáló damaszt és kanavász árakat. Schroll Benedek pamut vázson és sifan árukat. Furdó ruhák, furdó köppöny. Legdivatosabb férfi ingek, gallérok, kézilők és nyakkendők. Keletgyűzhez szükséges és megfelelő női fehérnemű és kősz ágynemű. Mérték utáni megrendelésre bármely fehérnemű gyorsan és pontosan elkészítetik. Csacsamók részre készletben ingesek, szövet és kötött uljas hosszúpárna, pólya-kötő, bölcse és kocsiakarók, gumi-lepedő, aszlag, ónkor, szövet ágylakörök, levarrott Kasnir, Klott és selymi paplanok. Divatos ruha szövetek, Cosmanosi mosóképlma és selym-kelmék. Szalag, csipke, fátol, divatos övek, vállfűző, napernyők. Nagy választék keztyű és harinyából. Liszter és mosható kötények. — Szövet és rőfös áruknál 5 pengemenny.	Tenis cipő,	Tenis labdák,	Sport ingek,	Sport sapkák,
---	--------------------	----------------------	---------------------	----------------------

közül legnépesebb volt a palotakülvárosi II. ker. iskola 426 tanulóval. Legkevesebb tanuló (214) járt a zámoly-utcai iskolába.

Az összes iskolákba beiratkozott 3075 tanuló, akik közül fiú volt 1658, leány 1417. — *Róm. kath. volt 2794* (a város tehát katolikus város) év. ref. 133, zsidó 100, ág. ev. 47, gör. kel. 8, gör. kath. 3. — Magyar volt köztük 3002. — Helybeli 3036, vidéki 39. — Az összes tanulók közül bukkott 590, osztályozva nem lett 217.

Az imádkozásra szoktatás.

(Értekezés.)

Irta: **Brandt Irén**, vétesacsai tanítónő.

(Vége.)

S mi az, ami változhatatlanul erős, ha nem az örökzsellem, az Isteneszmé. Nem merete ezt még megtagadni egy társadalmi rendszer sem, nem meri nyíltan megtagadni még korunk sem, mert amely kor — példa rá Róma, példa rá a francia forradalom, melyek emberi eszméket testesítettek meg az oltárokon — amely kor ezt már nyíltan megtagadta, azt nyomon követte a teljes összeomlás.

Térjünk vissza az emberhez! Kifejtettük már az ember végcélját, s ha megfontoljuk azt, hogy a társadalom csupa egyes emberkekből áll, akkor már meg is találjuk ennek rendeltetését; ugyanaz, mi az egyes emberé, sok milliószor sokszorozva. Amely erkölcsi eszmék szerint van a társadalom berendezve, azok szerint igazodnak tagjai, azok ragadják, sordorják magukkal az egyes embert. Tehát: aki amennyiben vezetni be a társadalom irányelvei közé az Isten-eszmét, annyiban munkálta az emberiség közjává.

Ez általános elvből levonhatjuk a következőt, hogy az egyének köteleiségei vannak az összes iránt. E kötelei teljesítése nem ró külön munkát az emberre, az teljesíti jobban a haza és társadalom iránti köteleiséget, ki önvégcélját legjobban munkálja, az tehát: ki erkölcsi szempontból értékesebb.

Az ember erkölcsi súlyát pedig az erények gyakorlása adja meg. Ebben visszatérünk az imádságnak, s közvetve a vallásosságnak szerepéhez.

Az erények két főcsoportba oszthatók aszerint, amint az emberiség közójával, vagy csak az egyes ember végcéljával vannak szorosabb vonatkozásban.

A társadalmi erények vezető eszméje a szeretet. Ennek pedig a vallásosság az egyedüli biztosítéka. A keresztény vallás kifejezetten a szeretet vallása, de már a főparancs sorrendje is a vallást teszi a felebaráti szeretet alapjává, parancsolván előbb: „Szeresd a te Uradat Istenedet”, csak aztán: „szeresd felebarátodat.”

A szeretetből fakadó társadalmi erények kétségkívül a hazaszeretet, polgári engedelmeség, s embertársaink helyes megítélésének főcsoportjaiba foglalhatók, ha nem tekintenők is azon mérhetetlen javakat, melyek a valláson alapuló egyéb erényekből a társadalomra hármanak.

A vallásosság az állam legfőbb támasza. A történelem legnagyobb nemzeti hősei, az államalkotó nagyságok — mind mélyérzésű vallásosságtól voltak áthatva. Szent István arra építette hazánkat, Hunyady János és Kapisztrán imádkozva mentek a csatába. A hazaszeretet csak vallásos szívből lehet gyökeret, mert a vallástalan ember nem ismer okátlan elbizakodásában határt, nem ismer törvényt, hanem ahány, annyi államelméletet alkot magának, s a hazaszeretet érzelmét durva lelkületével elgázolva, világ fiává, cosmopolitává lesz. S a hazátlan nagyság, ki fennhéjázva az egész világot akarja szívébe fogadni, céltalanul fárad eszméiről, mert nem akarja az emberi szellem véges voltát elismerni.

Amint a hazaszeretet, úgy a polgári engedelmeség legfőbb záloga a vallásosság. Csak a vallásos ember tudja azt, hogy a hatalom Istentől van, csak az tudja, hogy nem két fórumon hozzák az állam törvényeit; hanem az urak legfőbb ura szentesíti azokat, mondván: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré.” A vallástalan, mikor elfordul Istentől, következképpen önmagát teszi a legfőbb helyére, tehát minden egyéb tekintélyt és törvényt alatta lát. Korunknak csak az van

még hátra, hogy az emberi ész emelje a legfőbb helyre. Hova vezet ez? Nézzük a történelmet; s nézzük a jelen társadalmi törekvéseket. Nem fog ez büntetlenül tovább haladni, s tán egy nagy megrázkódtatás esőpír az ugynevezett felvilágosodás óriási tévedéseit. De hagyjuk ezt; messze vinne tárgyunktól.

A társadalmi rend legnépesebb alapköve a felebaráti szeretet, embertársink iránti helyes ítéletünkben leli biztosítékát, ez ítélet helyessége pedig az önismerésen alapszik. Az önismerés útja a vallásosság, mert a vallásos ember minden imájában magába szállva összehasonlítja önmagát a tökéletesség eszményképével, de a vallástalan összehasonlítás nélkül csak önmaga mérlegeli önbecsét. S míg ez felfúvókódásra, hiuságra, az összehasonlítás alázatosságra vezet. Itt már most e két ember embertársait itéli meg, mi nem más, mint magát más emberrel összeméri, a hű csak embertársában találja a hibát, önmagát tökéletesnek hiszi. Ennek kifolyására a büszkeség, a gőg, az engesztellen indulat. Az alázatos szívűt az önismerés tette azzá, ő ítéleteiben, mikor embertársa hibáit mérlegre rakja, a mérleg másik felére saját gyarlóságát teszi. S ehhez hozzavesszük, hogy érzékeny és gyöngéd lelkiismerete saját hibáit neveli, másét enyhíti sulyban a mérlegen, megkapjuk a vallásos ember ítéletét: szelid, engesztelen, az egészet bizonyos fenséges béke lengi át. Mert megtanulja mindennapi imáiból, hogy vétkei csak úgy lesznek megbocsútható, ha ő is meghocsátja másét. E szelid béks életnevezetben elpsztul az önzés, az embergyűlölet, s oh mi más volna a társadalmi élet, ha e rút agyarkodást, melyben minden ember a másiknak testén és vesztén igyekszik a magasba jutni, ez érzelmek váltanak fel.

Vessünk egy végső pillantást az ellentétre, mely az ember valódi erkölcsi értéke, s azon erkölcsi érték között áll fenn, mely után a világ az embereket a jelen felfogása szerint mérlegeli.

Ez utóbbi suly meghatározás az ugynevezett polgári tisztesség és becsület néhány elvén alapszik, melyek a külső fényt és csínny megadni igen alkalmasak, annál kevésbbé a benső értéket.

Család meg embertársadat, de maradj meg a törvény s gyakran te és érdektársaid által épített szokásjog törvényeinek kacskaringós korlátai között, kövesd el a legnagyobb becsületességet, s lödd keresztül négy tanu előtt, szép formák betartásával azt, ki ezt szemedre veti, vagy csapjanak össze fejed felett a teljesítetlen polgári kötelesség, vagy a hiteltelenségben önmagaddal is meghasonlott, keserű, megunt életemnek piszkos hullámai, s e hullámok alatt összeesve, vess végtelem önkézzel életednek, igen, tedd meg mindezt, s polgári becsületed napnál fényesebben fog tűndökölni.

Állítsuk e visszataszítóan csunya kép mellé a vallásos embert. El tudja, hogy nem a külső látszat megőrzéséért teljesíti polgári kötelességeit, s erősen fel van vértelve a szenvedélyek s indulatok ellen, melyek a teljesítés útjáról elvonhatnák. A teljesített kötelesség adta tiszta nyugalmat lelkét üdvé teszi, s e derült életnevezet nem tudják megkeseríteni a méltatlanság, megpróbáltatás vagy csapások. Látóköre tiszta, nem a ködben tapogatózik, mint a vallástalan, látja a célt, hova törekszik, ezt látva mi ő előtte a földi öröm és földi baj.

Mennyi boldogtalanságot szüntetne meg, mennyi elszáradt, tepséd lelkét mentene meg a földi élet ilyen felfogása. S e felfogás általánossítása ránk van bízva, ránk, nevelőkre. Súlyos, felelősségteljes s nemes kötelességi azért hangzassuk folyton Ligouri Alfonssal: „Imádkozzatok, imádkozzatok, s ne szünjete meg soha imádkozni.”

Anyakönyvi statisztika

1904. év július hó 22-től július hó 29-ig.

I. Születés.

Született: 10 fiú, 14 leány. Ezekből törvényes: fiú 10, leány 13; törvénytelen fiú: 0, leány: 1; halva született 0 törvényes fiú: 0 leány: 0 törvénytelen fiú, 0 leány. — Összesen: 24.

II. Halálozás.

Elhalt: 7 fiú, 4 nő. Ezekből 7 éven aluli: törvényes fiú: 5, leány: 0, törvénytelen fiú: 0, leány: 0; 7 éven felüli fiú: 2, nő: 4. — Összesen: 11.

E szerint a születés a halálozást 13-mal mulja felül.

Elhaltak: Csizmadia János, ev. ref., béres, 55 éves, Vajtai Zsófia férje Szent-György kórház. — Mikó István, rom. kath., 5 napos, Kecskemétsor, 3 sz. — Weisz Bernát Stern Irma utónevét nem nyert fia, Zámoly-utca, 50 sz. — Vasalik Sándor, rom. kath., 10 éves, Palotai-utca 66 sz. — Simon József, ev. ref., 5 hónapos, Forgó-utca 2. — Simon Mihályné, szül. Albert Zsuzsanna, ev. ref., napszámosnő, 33 éves, Szent-György kórház. — özv. Farkas Ferencné, szül. Bujka Teréz, rom. kath., neveződjás, 76 éves, Szt.-György kórház. — Reibner Irén, izr., varrónő, 23 éves, hajadon, Szent-György kórház. — Özv. Marton Ferencné, szül. Boros Borbála, rom. kath., 64 éves, Szeder-utca 53 sz. — Szabó Ferenc, rom. kath., 3 hónapos, Csorodás-utca, 4 sz. — Stuber Antal, rom. kath., 4 hónapos, Alsókirálysor, 6 sz.

Kihirdetés.

Szigi Ferenc, d. v. pályafelügyelő, Nagymarton, Sopronmegye és Knittelhoffer Mária, Szekesfehervár. — Schneider Adolf, cementöntő és Nyikos Róza Szekesfehervár. — Viczenyhi Tihamér-Ferenc-Lajos, kárpatos és Máty Julianna, Szekesfehervár.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy 34 év óta fennálló

könyvkötő üzletemben

egy a legegyszerűbb könyvkötést, mint a legdiszesebbet is, üzleti vagy könyvtári könyvek bekötését a legjutányosabb árért pontosan elkészítem.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Friesz József,

2713 52-19 könyvkötő
Szfehervár, Iskola-utca 3. sz.

KATONAZENE-HANGVERSENY.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a Magyar Király szálloda kerthelyiségében kedden, augusztus hó 2-ikán, a helybeli m. kir. honvédezenekar hangversenyt fog tartani. A kert helyiségben külön e célra egy zenepavilont építtettem, a melynek a megnyitása is ugyanakkor lesz.

A hangverseny kezdete este pont 8 órakor.

==== Számos látogatásért esd

Barnai Ignátz,

vendégfő.

A szőlő
OIDIUM és ANTHRAXNOSIS
betegsége ellen
az évek óta kipróbált legjobb szer a
D^r. ASCHENBRANDT-féle

Rézkénpor.

Leszállított ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban á kilogramm
46 fillér; 10 és 5 kilogrammos zsákokban á kgm. **50 fillér**; 2 kilogrammos dobozokban á kilogrammonként **51 fillér**.
Használata olcsóbb, mint a kénporé, mert kevesebb kell belőle; **biztosabb**, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fújja.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja!

Ott, ahol a peronospora nem szokott erősen fellépni, ott a rézkénpor egyuttal a peronospora ellen is mentesíti a szőlőt, s így az első vagy a harmadik permetezés elmaradhat. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás!

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető: Fejérmegyei Gazdasági Egyesületnél Székesfehérvárott; Kovács Pálnál Székesfehérvárott; Szigeti Testvéreknl Székesfehérvárott; Déry János és Fiánál Ercsiben; Reichard Mórnl Csákvárott.

Elsőrendű szabó-
üzlet, annál is inkább,
mert szabásza a kitűnő szabás-
ról méltán híres: **Szirkovics András.**
Tügl LAOS férfiszabó
Székesfehérvár, Kossuth-utca 15. (a postával szemben)
Készít mindennemű polgári öltöny-
ruhákat és tülpiákat, katonai egyen-
tényesabb árban.
3765 52-3

Elsőrangú bútörüzlet.
Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, hogy **saját műhelyemben készült** asztalos munkákból raktártartok a
Kórház-utca 4. sz. alatt (saját ház).
Raktáron vannak: **üri-, háló-, ebédlő-, szalon-, előszoba- és konyha-bútorok** a legszolidabb kivitelben, melyeknek jöminőségéért felelősséget vállalok.
Főelvem odairányul, hogy ezen szakmában előforduló silány gyári munkák által félrevezetett közönség helyben találjon szolidan készült bútorokat.
Elvállalok továbbá **minta és rajz** szerint választott bútorok készítését bármily kivitelben, ugyszintén **mindennemű asztalos munkákat** jutányos áron.
Raktáromat a n. é. helybeli és vidéki közönség b. figyelmébe ajánlom.
Kiváló tisztelettel
NYARI GABOR,
52-7 épület- és bútor-asztalos. 2773

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag.

2801 20-3

D. R. G. M. 88503. sz.,
gyógyít és felüdít jótállás mellett kúszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia (eskór), idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 88,503. sz. készülékem által legfeljebb **44 nap alatt** meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmisen használt, ott kérem az én készülékemet megkísérletre; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról. A nagy készülék ára 6 kor., idült betegségeknl alkalmazandó. Kis készülék ára 4 kor., könnyebb betegségeknl alkalmazandó. A központi elarusítóhely szétküld utánvételt vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

SCHIEFFERD.SÁNDOR
Budapest, VIII., Rezerdi-utca 3. szám.

*****

BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
É KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ MELLEKELVE VAN!

Tömeges vétel

és a legolcsóbb bevásárlási források felkutatása folytán hihetetlen olcsó áron ajánlhatom a t. c. vevőközönségnek raktáromon levő áruimat.

Használt, de jókarban levő vaságycak, míg a készlet tart **3 koronaért**, minden méretű és minőségű szalvasat **19 fillértől** kezdve árusíthatok. A legkülönbözőbb faju szegek **10 kgrmként 3 koronaért**, ugyszintén mindennemű uj- és avét vasak, vasoszokók, gazdasági gépek, kocsi és szekértengelyek minden stulyban és alakban, cementárak, rétegfémek, kátrány és aszfaltpapírok gyári áron kaphatók.

Elsőrendű, igen szapora meszet **2.40 kor.** házhoz szállítok, porosz kovács szenet pedig **3.60 koronaért**.

A t. c. közönség szives pártfogását kéri

Grosz Bernát
a dr. Heidberg-féle aszfaltpapírok egyedül elarusítója.

Telefon: 122. Rác-utca 5. sz.
2681 52-26

Hirdetések jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban. Szt-István-tér 1.

Művészeti freskók
Oltárképek s mindennek Egyházi festmények

készítésére, vagy restaurálására a legjutányosabb árért vállalkozom.

Ugy ezekben, mint tájképek, továbbá természet és fénykép utáni arképek festésében 15 évi gyakorlattal bírok.

Az eddig festett képeim több ezerre rugnak, így azok felsorolása lehetetlen; de felémítem, hogy **Székesfehérvárott** a zirci, Liptó-Szt.-Miklóson, Lócsén, Alsó-Kubinban stb. stb. a rk. templomokban számos freskót és oltárképet festettem. Azonkívül megrendelőimnek vagyok szerencsés nevezhetni gróf Zichy Jenőt, dr. Károly János nagyprépostot, Vajda Ödön főapátot, báró Fiáth Pál és Kürthy László főispánokat és sok más főurat.

Zsolt József
festőművész, Székesfehérvár, Simor-u. 21.

3778 52-7

Olajfestésű oltárképek:

Méret em.	60 100	70 130	90 160	100 170	125 200	160 250	180 280	220 300
Korona	23.—	35.—	50.—	60.—	90.—	110.—	150.—	180.—